

такі форми літературної перцепції, як варіація та переклад, транскодування скульптурних образів у літературні, наукова рецепція сучасної драматургії на матеріалі різних літератур та окремі персоналії як компаративістів (С.І.Маслов), так і компаративованих (Франко, Рільке та ін.).

Широкі компаративні горизонти (а компаративістиці, як зазначив у своєму вступному слові керівник семінару *М.Наєнко*, уже близько 300 років) для України відкрилися в середині XIX століття працею М.Костомарова “Слов’янська міфологія” (1847), де вже були відчутні елементи порівняльного літературознавства на матеріалі дописемної літератури. Чимало з того часу зроблено в компаративістиці і для неї, зокрема відкрито відповідні спеціальності в університетах, захищено чимало дисертацій, проартикульовано багато насущних для порівняльного літературознавства проблем.

Але проблем не меншає як у самій компаративістиці, так і навколо неї. Часом цей курс раптом зникає з навчальних програм для спеціальності “Українська мова та література”, бракує посібників та адекватного підручника з цієї дисципліни... Але те, що в роботі заявленого семінару взяло участь близько п’ятдесяти науковців, свідчить, що ні цивілізованим нам, ані надцивілізованому Заході без порівняльних студій не обійтися. Зокрема, *Р.Гром’як* у своїй доповіді “Іманентно-літературні та загальнокультурні чинники розбудови літературознавчої компаративістики в Україні II половини XX століття” зазначив, що черговий щорічник “Літературної компаративістики” зафіксував для компаративістики “відрадну тенденцію й обнадійливу перспективу”, *Т.Денисова* висловила глибоке переконання у “величезних потенціях” цієї науки, “що перебуває в русі, в дорозі, в пошуку”.

З найпроблемніших доповідей, виголошених як на пленарному засіданні, так і під час роботи трьох секцій, можна назвати “Українська компаративістика XIX ст.: європейський досвід і власні проблеми” (*Л.Грицик*), “Школи і напрями в сучасній зарубіжній компаративістиці” (*Д.Наливайко*), “Постмодернізм український і російський: дві моделі чи роздвоєна модель?” (*О.Стусенко*), “До проблеми теорії порівняльно-історичного літературознавства в Україні” (*М.Гнатюк*), “Компаративний горизонт міжвоєнного двадцятиліття. 20–30-і роки XX ст.” (*Я.Поліщук*), “Давньоукраїнські барокові щоденники в польському контексті” (*В.Соболь*), “Компаративістські дослідження у польській фольклористиці” (*Я.Конєва*), “А.Кримський як компаративіст. Нові архівні матеріали” (*Ю.Кочубей*) та ін.

Підсумовуючи роботу семінару, керівники секцій *О.Астаф’єв*, *Н.Костенко*, *А.Ткаченко* відзначили, що вона була конструктивною і плідною: величезний матеріал, осмислений на високому фаховому рівні, породив нові питання й відкрив нові горизонти для майбутніх поколінь вітчизняних компаративістів.

Олександр Стусенко

ВЕЧІР ПАМ’ЯТІ АНАТОЛІЯ ШИЯНА

5 квітня ц. р. в Центральному державному архіві-музеї літератури та мистецтва України відбувся ювілейний вечір, присвячений 100-річчю від дня народження письменника Анатолія Шияна. В його творчому доробку понад 20 книжок оповідань, повістей, нарисів, драматичних творів (зокрема це й історична п’єса “Де тирса шуміла”, п’єси-казки для дітей “Івасик-Телесик”, “Котигорошко”, “Іван — мужицький син”).

Проте найбільше проявився самобутній талант письменника в його романах “Гроза” та “Хуртовина”.

Народився Анатолій Іванович в українській слобідці Борисівка на Білгородщині, в родині селянина-маляра, а ця професія успадкувалася ще від діда-прадіда. Рідний край став прообразом селищ, у яких відбуватимуться головні події його творів. Мальовнича природа, привілля навколишніх степів, задумливий ліс зачарували його серце, і, мабуть, не випадково він вступив 1925 року до Київського лісотехнічного інституту. Зі своєї родини, з рідної Борисівки, де так любили співати народні пісні, так шанували рідне слово й народну мудрість, вийшла багата фольклорна основа та кришталева чистота, образність та соковитість мови його творів.

Головував на вечорі *Юрій Мушкетик*, який сказав, що “кращі твори А.Шияна написані на глибинні провідні теми життя країни, а їх ідеї й образи втілені в досконалу художню форму. Талановитий майстер ліплення людських характерів, психологічної характеристики, промовистої — аж до символічного звучання — художньої деталі, лірик рідної природи, А.Шиян вніс помітний вклад у розвиток художньої прози. Оперта на міцні народноповідальні, фольклорно-поетичні основи, на досвід класиків, його творчість позначена постійними пошуками власного, багатого художніми особливостями стилю”.

З теплими спогадами виступили *Олекса Ющенко*, *Микола Сом* (який прочитав також власні вірші, присвячені Майстрові), *Ольга Страшенко*, давня приятелька родини *Ірина Горбаківська*, скульптор *Петро Мовчун*, *Алла Топчій*, *Тетяна Майборода* (дружина композитора П.Майборода, з яким письменника зв’язувала багаторічна дружба), інші друзі та шанувальники його творчості. Виступили також артисти Національного театру опери та балету ім. Т.Г.Шевченка та Національної філармонії.

С.Селіверстова

КРАЩА УКРАЇНСЬКА КНИЖКА’2005

17 березня ц.р. в Українському Домі відбулася рейтингова акція “Книжка року’2005” (Костянтин Родик, Галина Родіна). Міністр культури і туризму Ігор Ліховий привітав переможців і гостей від імені президента України Віктора Ющенка, а заступник голови УНП Богдан Соколовський вручив спеціальні призи (ангелики роботи народного художника Івана Приходька) Леонідові Кононовичу (“Тема для медитацій” — Л.: Кальварія), Івану Малковичу за видавничу діяльність та видавництву “Коло” (Дрогобич) за тритомник вибраних творів Івана Франка. Фінансову підтримку акції здійснив “Блок Костенка—Плюща”.

Гран-прі “Книжка року ’2005” здобуло видання “Україна — козацька держава” (К.: Емма).

Наведемо книжки, які посіли перші місця (за номінаціями).

“*Красне письменство*” — “Незнайома: Антологія української “жіночої” прози та есеїстики другої половини ХХ — початку ХХІ століття”, серія “Приватна колекція”, авторський проект Василя Габора (Л.: Піраміда. — 600 с.); Гунтер Грас “Бляшаний барабан”, сер. “Лауреати Нобелівської премії” (К.: Універс. — 784 с.).

“*Голоси*”: Віктор Неборак. “Літаюча голова” та інші вірші (Л.: Срібне слово. — 304 с.); Тамара Гундорова “Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн” (К.: Критика. — 264 с.).

“*Хрестоматія*”: Франсуа Рабле. “Гаргантюа та Пантагрюель”: У 2 т. (Л.: Кальварія. — 584+416 с.); Валерій Шевчук “Муза Роксоланська”: У 2 т. (К.: Либідь. — 400+728 с.).